

UNIwersytet WARMIŃSKO–MAZURSKI W OLSZTYNIE
WYDZIAŁ SZTUKI
INSTYTUT MUZYKI

JERZY AUGUSTYŃSKI

ZNACZENIE CHÓRALNEJ MUZYKI SAKRALNEJ
W ASPEKCIE KSZTAŁCENIA WOKALNEGO CHÓRZYSTY

Praca doktorska napisana pod kierunkiem

DR HAB. MAŁGORZATY NOWAK

Streszczenia w języku polskim

Streszczenie

Praca powstała na bazie wieloletnich doświadczeń i praktyki dyrygenckiej autora – pedagoga i chórmistrza. Wieloletnie obserwacje prowadzonego przez niego Chóru Kameralnego Miejskiego Domu Kultury w Stalowej Woli, a także inne doświadczenia z działalności w obszarze chóralistyki skłoniły do wnikliwego przyjrzenia się wpływowi realizowanego repertuaru na rozwój zespołu.

W niniejszej pracy autor poszukiwał odpowiedzi na pytania dotyczące znaczenia literatury sakralnej w rozwoju wokalnym. W celu wskazania potencjalnych możliwości tego repertuaru dla rozwoju wokalnego chórzysty i całego zespołu, dość wnikliwie przeanalizowane zostały wybrane utwory religijne na stałe zapisane w kanonie europejskiej kultury muzycznej, jak i współczesne dzieła. Podstawowe kryterium ich wyboru stanowiła różnorodność problemów wokalnych, ale również wzięte zostało pod uwagę ich różnicowanie pod względem charakteru. Istotnym był też poziom trudności. Autor pracy na stałe związany jest z amatorskimi zespołami i do ich możliwości wykonawczych

dostosował zrealizowany repertuar. Uwzględniając to, do analiz wybranych zostało kilkanaście kompozycji zarówno błagalnych, jak i wielbiących i radosnych.

Praca pisemna jest podsumowaniem dorobku zawodowego autora, w tym dzieła artystycznego dokonanego w ramach przewodu doktorskiego, którego zwieńczeniem był koncert publiczny „Ave Regina Caelorum”, który odbył się 2 maja 2014 roku w Klasztorze Braci Mniejszych Kapucynów w Rozwadowie.

Centralnym problemem pracy było wskazanie właściwości edukacyjnych, w tym walorów kształtowania wokalnego sakralnej muzyki chóralnej. W celu właściwego zanalizowania problematyki w rozdziale pierwszym przedstawiono rys historyczny rozwoju sakralnej muzyki chóralnej poczynając od średniowiecza po XXI w. Autor poświęca w nim dużo uwagi i szczegółowo omawia okresy średniowiecza i renesansu jako te, w których wykształciły się i rozwinęły formy muzyczne, kontynuowane przez kompozytorów kolejnych epok. Charakteryzuje poszczególne epoki z uwzględnieniem najważniejszych ośrodków rozwoju życia muzycznego, wskazuje główne formy, gatunki i style muzyki sakralnej, przedstawia sylwetki kompozytorów, prezentuje bogactwo muzyki wywodzącej się z kultury chrześcijańskiej. Omówienie zawiera również treści odnoszące się do przebiegu tych zjawisk w Polsce. Kolejno omawiane są wybrane zagadnienia z zakresu techniki wokalnej. Stanowią one istotną część pracy z chórem podczas przygotowania utworów. Autor te zagadnienia rozpoczyna od historii kształcenia wokalnego, następnie przedstawia budowę i funkcjonowanie narządu głosu oraz porusza temat pól czuciowych i intonacji śpiewie.

Rozważania te stanowiły podstawę do dokonania analiz właściwości wokalnych wybranych utworów. Autor opisuje formalną budowę utworów stanowiących „dzieła artystyczne” wraz z ich rysem historyczno-sematycznym, dokonuje penetracji problematyki wykonawczej. W poszczególnych utworach, w tym koncentrując się na zagadnieniach związanych z rozwojem wokalnym chórzysty oraz na ćwiczeniach wokalnych stosowanych podczas pracy. Zwraca uwagę na prozodię, frazowanie, artykulację, dynamikę oraz na nabywanie świadomości wokalnej dotyczącej wykonania poszczególnych elementów oraz właściwe odczytanie przesłań tekstu i wyrazu emocjonalnego muzyki.

Jan Augustyn